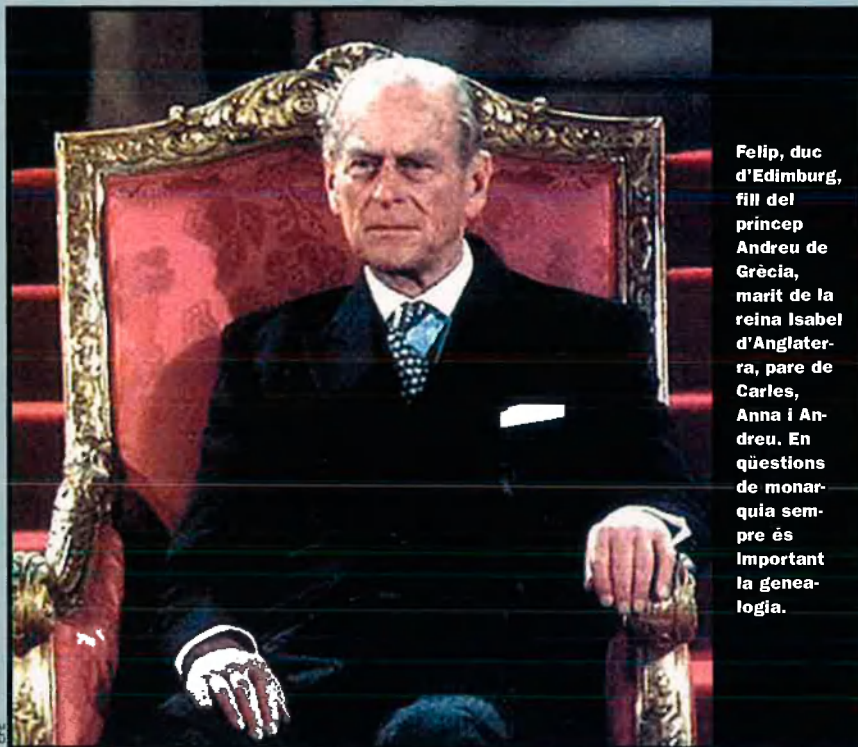

Vicis privats, públiques **virtuts**

Després d'anys de relació públicament clandestina, Carles d'Anglaterra i Camilla Parker-Bowles es casaran, en una cerimònia civil, el 8 d'abril. Aquest fet ha tornat a trasbalsar la ja agitada vida de la casa de Windsor. Qui són, d'on vénen i on van els membres d'una de les monarquies aparentment més consolidades?

El pare de Carles

Felip, duc d'Edimburg, fill del príncep Andreu de Grècia, marit de la reina Isabel d'Anglaterra, pare de Carles, Anna i Andreu. En qüestions de monarquia sempre és important la genealogia.

Personatge no tan notori a la premsa del cor com la seva règia esposa i fills, l'espòs d'Elisabet II és un personatge de primer ordre en la família reial britànica. Els rumors el fan protagonista d'una gran quantitat d'infidelitats, que la reina ha sabut aguantar amb la paciència d'una noble britànica. També hi ha qui l'ha acusat de tendències ultradretanes, cosa que explicaria per què mai no ha estat associat al tron. Fill únic del príncep Andreu de Grècia i nét, doncs, de Cristià IX de Dinamarca i Jordi I de Grècia (germà de la reina Alexandra, esposa d'Eduard VII), va néixer a l'illa hel·lena de Corfú el 10 de juny de 1921. La seva mare era la princesa Alcía de Battenberg, filla major del príncep Lluís de Battenberg i germana de Lord Mountbatten, el darrer virrei britànic de l'Índia. Durant la Primera Guerra Mundial la família canvià el cognom Battenberg pel de Mountbatten per la mateixa raó que Jordi V. Del seu matrimoni amb la reina Elisabet II, a més de Carles i la citada Anna, nasqueren dos fills més, el príncep Andreu, duc de York (casat i divorciat de la polèmica Sarah Ferguson), i el príncep Eduard, comte de Wessex (casat amb Sophie Rhys-Jones).

La notícia no sorprengué ningú, perquè, de fet, ben coneguda era la relació del príncep hereu de la corona britànica amb Camilla Parker-Bowles (Shand, de fadrina). Divendres 8 d'abril, finalment, es consumarà una relació que s'inicià el 1973 i que pertorbà la tranquil·litat de la corona més ambicionada d'Europa. Carles, però, serà rei. A Camilla, tanmateix, se li negarà el títol de reina, substituït pel no menys pompós de duquesa de Cornua-

lla. Vet ací les claus d'un enllaç que transcendeix l'àmbit personal per esdevenir qüestió d'estat. No obstant això –i és important d'assenyalar-ho–, la monarquia protestant britànica, cap de l'Església anglicana, no ha vist mai com a problema –a diferència de l'espanyola per molt que ara es negui– que el seu hereu es casi amb una dona de rang inferior. La qüestió de Camilla, doncs, no és la de Donya Letícia, malgrat que totes dues siguin divorciades. A continuació

esbossarem la història d'una dinastia de nissaga alemanya entronitzada al Regne Unit de Gran Bretanya i –des de 1949 només– Irlanda del Nord.

El desembre de 1936 Eduard VIII renuncià a la corona britànica per maridar una nord-americana, divorciada per dues vegades i deu anys major que ell, Wallis Simpson (Warfield, de família). La relació entre tots dos era considerada escandalosa per gran part de l'opinió pública del Regne Unit. A més, el rei de Gran Bretanya i Irlanda era cap de l'Església anglicana, que censurà durament el fet que la seva principal figura jeràrquica es casés amb una divorciada. Sí, Gran Bretanya és un estat de tradició protestant i precisament Enric VIII se separà de l'Església de Roma pel desig de trencar el seu primer matrimoni amb Caterina d'Aragó.

El passat 14 de febrer –diada de Sant Valentí– el príncep Carles d'Anglaterra anuncià el seu compromís matrimonial amb Camilla Parker-Bowles. La data no fou triada a l'atzar, ja que quina podria ser millor que la diada dels enamorats per fer públic el desig de Carles de desposar la tan qüestionada Camilla, a qui gran part dels britànics acusaven de ser la provocadora del trencament del primer matrimoni de l'hereu a la corona britànica amb Lady Diana Spencer. Tanmateix, a ningú no l'agafà de sorpresa, car els rumors de les futures noces ja circulaven, i el 14 només fou la confirmació de Clarence House, "la Casa oficial del Príncep de Gal·les". La parella es comprometé a principi d'any, després de sol·licitar el consentiment d'Elisabet II i d'haver-ne informat al primer ministre.

Les comparacions són inevitables, tot i l'edat dels contraents, amb el recent cas espanyol, car si bé Camilla és una divorciada, això no agrada a la jerarquia anglicana, però no invalida el matrimoni a efectes dinàstics. El cas de Letícia Ortiz és diferent, car divorciada i tot comptà amb l'aquiescència de la clerecia catòlica, que argumentà que el seu primer matrimoni fou civil. Altrament, pel que fa a la dinastia, a la Gran Bretanya regeix des del 1701 l'Act of Settlement, que únicament fixa com a requisit que el consort reial sigui protestant. A Espanya, però, regeix la Pragmàtica Sanció

Diana Spencer i Carles d'Anglaterra es casaren l'any 1981. Aleshores tothom va coincidir a presentar l'enllaç com la conclusió d'un conte de fades. Anys després, Diana expressava públicament i amargament que el seu matrimoni era, en realitat, "un trio".

del 23 de març del 1776, que prohibeix expressament els matrimonis morganàtics o entre desiguals. Obviada per l'actual monarca, tot atenent-se a la seva condició de successor de Franco, no es pot oblidar que la Constitució de 1978 (article 57.1) hi fa esment quan diu que la successió al tron "seguirà l'ordre regular".

I ja que comparem, no oblidem que un dels grans motius del rebuig dels britànics a Camilla ha estat l'assignació econòmica que se li ha fet de l'erari públic destinat a l'hereu de la corona. Una mostra, val a dir-ho, de transparència fiscal, que no s'aplica a l'estat espanyol, que manté un silenci sepulcral sobre tot allò que afecti el rei i la seva família. No

ens estem de dir també, mostra del tarannà de cadascuna de les cases reials respectives, que mentre la britànica disposa de web amb traducció al gal·lès i gaèlic escocès, l'espanyola manté una única versió en castellà.

La casa de Windsor. Windsor? Però si es tracta d'una dinastia d'origen alemany! No s'estranyen, a l'estat espanyol o regne d'Espanya (nom oficial) la reina

consort és Sofia de Schleswig-Holstein-Sondenbourg-Glucksbourg, noms, tots, de difícil pronúncia per als naturals que esdevenen el senzill "de Grècia", segon cognom que exhibeixen els seus fills amb *glamour*. Això té la seva explicació, que cal buscar-la en la llunyana edat mitjana, quan els monarques i la família es cognomenaven amb el nom del país on regnaven: Ferran d'Aragó (és a dir, els Països Catalans), Isabel de Castella,

Un dels motius de rebuig a Camilla pels britànics ha estat l'assignació de part de l'erari públic destinat a l'hereu

Isabel II va qualificar el 1992 d'*annus horribilis*: la família vivia agitada, el castell de Windsor es va cremar i el Govern decidia cobrar-los impostos. Des d'aleshores, la reina no descansa.

etc. Tanmateix, els encreuaments entre casals regnants del segle XVI ençà i la complexitat derivada, car avui regnaven

ací, demà allà i demà passat perdien la corona, donà lloc que les cases reials adoptessin el nom d'origen, sense perdre

Jordi V decidí canviar el nom de la dinastia, amb massa connotacions alemanyes, i adoptà el de Windsor

l'àmbit geogràfic, no debades Schleswig, Holstein, Sondenbourg i Glucksbourg són regions alemanyes.

A Anglaterra, la pèrfida Albí per als Habsburg hispànics, així encara per a algun arrauxat comentarista futbolístic de ràdio madrilenya, protestant fins a la medul·la, no li agradà que Jaume II Estuard, el rei catòlic, tingués descendència masculina. Els dos partits de l'època, whigs i tories, recelaven d'una dinastia catòlica i organitzen la revolució Gloriosa de 1688, que donà el tron al neerlandès Guillem III d'Orange, gendre de l'anterior i stadhouder de les Províncies Unides, que invocà el protestantisme i el parlamentarisme per ser coronat, origen alhora de la monarquia parlamentària i de la discòrdia religiosa a Irlanda, catòlica i partidària de la dinastia destronada. L'herència en mans femenines farà que se succeeixin al tron el Brunswick-Lünebourg i els Hannover (Jordi III).

El 20 de juny de 1837 fou coronada a Westminster la reina Victòria, símbol inequívoc del moment de major auge de l'imperialisme britànic. Cal dir que des del 1707 Anglaterra i Escòcia s'havien fusionat en un mateix estat, com simbolitza la seva bandera, al qual incorporarien Irlanda des del 1801. Victòria era filla d'Eduard, duc de Kent, i néta, doncs, de Jordi III. Maridà amb el príncep Albert de Saxònia-Coburg-Gotha (ducat sobirà alemany constituït el 1826), progenitors d'una nombrosa descendència emparentada amb les principals cases reials d'Europa, l'espanyola inclosa.

Així, doncs, s'instaurà a Anglaterra la dinastia de Saxònia-Coburg-Gotha, nom familiar d'Eduard VII (1901-1910) i el seu fill i successor Jordi V (1910-1936). Precisament aquest darrer, al bell mig de la Primera Guerra Mundial, decidí canviar el nom de la dinastia i de la família, amb massa connotacions alemanyes, adoptant el cognom Windsor, en referència al cèlebre castell de la rodalia de Londres de reminiscències normandes i que la reina Victòria convertí en residència principal. Així, en reunió amb el seu Consell Privat el 17 de juliol de 1917, Jordi V decidí que tots els descendents per línia masculina de la reina Victòria adoptessin el cognom Windsor.

La família de la núvia

Camilla és, sobretot, la típica dona de família britànica benestant, educada per desenvolupar a la perfecció el paper d'aristòcrata en la pretensiosa vida social de classe alta anglesa. Nascuda el 17 de juliol de 1947 a Londres, el seu pare, Bruce Shand, és un comerciant de vins que arribà a major del cos d'alabarders de la reina, comandant d'East Sussex i gran afeccionat a la caça de la guineu, ara tan denigrada pel govern de Tony Blair, que pretén prohibir-la. La seva mare Rosalind és cosina de lord Ashcombe, dels Cubitt, família que féu fortuna en l'edificació del barri londinenc de Belgravia.

En tot l'afer Carles-Camilla, crida l'atenció que una besàvia de la pròxima muller del príncep de Gal·les fos amant d'Eduard VII. Efectivament, Camilla ho sabia i això va ser el tema de la conversa que inicià la relació de tots dos, quan durant el transcurs d'un partit de polo (esport al qual és molt afeccionat el de Gal·les) a Great Windsor Park el 1972 ella li preguntà si sabia que Eduard VII i Alice Keppel, besàvia de Camilla, havien compartit llit. L'anècdota no passaria d'aquí si la relació entre Carles i Miss Shand no hagués anat a més, però, efectivament, la bella Alice Keppel mantingué una apassionada re-

Just al darrere d'Eduard VII (assegut, amb barba) hi ha Alice Keppel, besàvia de Camilla i amant del rei durant dotze anys.

lació de dotze anys amb el primogènit de la reina Victòria fins que aquest traspassà el 1910. Era una relació de domini públic, consentida per esposa i cort, així que no estranyi que la reina Alexandra –la consort danesa– consentís que Alice visités Eduard poc abans de l'òbit.

Elisabet II, d'acord amb el seu marit, el duc Felip d'Edimburg (també emparentat amb la rebesàvia Victòria), decidiren que els seus fills portaren el cognom compost Mountbatten-Windsor, utilitzat per primer cop el 1973 a l'acta de les noces de la princesa Anna amb el capità Mark Phillips (divorciats el 1992). Felip d'Edimburg comparteix, a més, la mateixa prosòpia que la inquilina de la Zarzuela Sofia "de Grècia", tots dos Schleswig-Holstein-Sonderbourg-Glucksbourg.

Carles-Camilla, dues personalitats ben avingudes. El príncep de Gal·les conegué Camilla el 1972. Ella, una noia de família benestant, aviat es guanyà el favor del primogènit reial. Ja aleshores s'inicià la relació íntima entre

tots dos, malgrat que ella també era festejada per l'oficial de cavalleria Andrew Parker-Bowles. Indecís i, val a dir, molt acostumat a la promiscuïtat en matèria sexual, Carles –un noi ja en edat de casar-se– no acabà per decidir-se i s'absentà d'Anglaterra durant vuit mesos. Quan tornà es trobà amb el compromís formal d'Andrew i Camilla, que contraueren matrimoni el 1973.

Tanmateix, els Parker-Bowles s'integraren en el cercle d'amics íntims del

príncep i sembla que Camilla influí en la decisió de Carles de casar-se amb Lady Diana Spencer, cerimònia realitzada amb tota la pompa –qualificada de conte de fades pels mitjans– de la reina a la catedral de Sant Pau de Londres el 1981. Ja aleshores Camilla havia esdevingut més que una amiga del primogènit d'Elisabet II i Diana ho va poder percebre durant el mateix viatge de noces a bord del iot reial Britannia.

El primer tema de conversa entre Carles i Camilla fou la relació d'amants entre Enric VII i una besàvia d'ella

La connexió espanyola

A més de tocar-se pel parentesc de Felip d'Edimburg i Sofia de Grècia, la casa reial espanyola està emparentada amb la britànica per la descendència de la reina Victòria. Alfons XIII es casà el 1906 amb Victòria Eugènia de Battenberg, néta d'aquella i filla de la princesa Beatriu i Enric de Battenberg. Nascuda al palau escocès de Balmoral el 1857, sembla que gaudí d'un especial afecte de la reina emperadriu (que ho era de l'Índia). És també la causant d'una maledicció per a la reialesa espanyola, car hi introduí la terrible hemofília. I això, malgrat que Eduard VII advertí la cort espanyola de la greu afecció de la seva germana. El matrimoni es consumà i l'hemofília afectà dos dels cinc fills mascles, el primogènit i príncep d'Astúries Alfons, que patí la malaltia durant tota la seva vida, i el menor Gonçal. El secundogènit Jaume era sord-mut, i un altre nasqué

Victòria Eugènia de Battenberg introduí l'hemofília a la casa reial espanyola.

mort. Només Joan gaudí de bona salut. De les filles, la infanta Beatriu és l'àvia del televisiu comte Lecquio i Maria Cristina es casà amb el comte de Marone.

Sembla que Camilla influí en la decisió de Carles de casar-se amb Lady Diana Spencer

Carles Felip Artur Jordi Mountbatten-Windsor nasqué al palau de Buckingham el 14 de novembre de 1948. El seu avi, Jordi VI, morí aviat, el 1952 a l'edat de cinquanta-sis anys. Elisabet fou proclamada reina d'Anglaterra i el seu primogènit, doncs, heretà els títols de duc de Cornualla (títol que es remunta al regnat del Plantagenêt Eduard III) i l'escocès de duc de Rothesay, a més de comte de Carrick, baró de Renfrew, lord de les Illes i príncep i Gran Steward d'Escòcia. Com es pot imaginar, estudià

als col·legis més selectes d'Anglaterra. A la fi de la dècada dels seixanta estudià arqueologia, antropologia i història al Trinity College de Cambridge, i l'1 de juliol de 1969 fou investit príncep de Gal·les en una cerimònia celebrada al castell de Caernarfon, després del qual —i això crida l'atenció si ho comparem amb l'actitud dels Borbons espanyols— estudià llengua gal·lesa en la Universitat de Gal·les a Aberystwyth.

No podia faltar la formació militar, i serví a la força aèria i l'armada. El des-

graciat matrimoni amb Diana i la trista fi d'aquesta el 1997, en un accident de tràfic a París quan anava acompanyada del seu amistançat, han marcat els nivells més baixos de popularitat de la monarquia britànica, fins ara quasi inqüestionable, i la irrupció de formacions republicanes —no només els nacionalistes de l'Ulster— en la vida britànica.

Per a Elisabet II, 1992 fou l'*annus horribilis*, i així el declarà: desavinences en el si de la família reial, s'incendià el castell de Windsor i el govern decidí cobrar impostos a la corona. Però els escàndols no s'aturaren ací. El comportament de Sarah Ferguson continuà donant maldecaps a la reina fins que se separà d'Andreu el 1996, així com l'actitud de Carles, ara més que mai unit a Camilla i sempre envoltat d'escàndol. L'últim, al 2003, quan George Smith, un dels seus criats, l'acusà de mantenir relacions homosexuals amb Michael Fawcett, un dels ajudants més propers de Carles. La gravetat de les declaracions de Smith van fer reaccionar la corona immediatament, la qual ordenà la censura als mitjans de comunicació.

Són molts, i més ara amb les anuncies noces amb Camilla, els que aposten perquè sigui Guillem, el primogènit de Carles i Diana, qui hereti la corona d'Elisabet II, sobretot la cúria anglicana, preocupada que el futur governador de l'Església d'Anglaterra es casi amb una divorciada. I és que, malgrat les declaracions de bons propòsits, l'ombra de Wallis Simpson continua planant a l'Anglaterra d'avui.

Per la seva banda, Camilla Parker-Bowles rebé l'educació de típica senyoreta anglesa de família adinerada, a qui tan sols l'espera un matrimoni de conveniència. En el seu cas, amb un militar de classe alta, del qual nasqueren Thomas (1975), apadrinat pel mateix Carles, i Laura (1979). La seva trajectòria va unida, des d'aquell dia de 1972, al príncep de Gal·les, que ha demostrat —en converses privades fetes públiques per la premsa rosa— per ella una estima que no sabé transmetre a la seva primera esposa.

Tot i que no ha estat l'única amant reconeguda de Carles, Camilla sí que ha estat exquisidament discreta

El futur de la monarquia britànica. Des de l'anunci del compromís, tot han estat flors i violes, tot i que s'ob-

serva també un cert sentiment d'indiferència envers les noces a les enquestes que periòdicament publiquen els mitjans britànics. Des que Diana va qualificar per televisió de trio el seu matrimoni amb Carles, els britànics a poc a poc s'han acostumat a l'efígie de la Parker-Bowles, i tot i que és públic i notori que no ha estat l'única amant reconeguda de Carles, sí que ha estat exquisidament discreta. No fa gaire, al gener del 2001, i amb un Carles sentimentalment unit a Camilla, *The Sunday Mirror* feia públiques les relacions del príncep amb una altra dona, Janet Jenkins.

L'opinió pública britànica retreia sobretot a Carles la indefinició de la seva relació amb Camilla, que finalment ha estat aclarida. Les noces seran civils i l'arquebisbe de Canterbury, la figura més rellevant de la clerecia anglicana, només beneirà els nuvis. No obstant això, Camilla —per a goig dels tradicionalistes— mai no serà reina de la Gran Bretanya quan arribi el moment, sinó

Hi ha una llegenda que diu que mentre els corbs habiten la Torre de Londres, la monarquia persistirà

que s'haurà d'accontentar amb els títols de duquesa de Cornualla i princesa consort.

Tanmateix, tot plegat, massa desgavellat per a unes persones que viuen de l'erari públic i a qui únicament es demana discreció. Els dubtes sobre si Carles succeirà la seva mare són cada vegada més tangibles, així com l'avanç del republicanisme en la societat britànica, que també es pot copsar en enquestes als mitjans i en el dia a dia. Hi ha una llegenda que diu que mentre els corbs habiten la Torre de Londres, la monarquia britànica persistirà en el temps, així com els britànics a Gibraltar mentre hi hagi micos. Segons la llegenda, els corbs són a l'emblemàtic edifici londinenc des

de temps immemorials, i ningú no els ha qüestionat, com tampoc no es qüestiona la presència dels Windsor.

Un senyal que les coses estan canviant és que, per primer cop, un historiador, Geoff Parnell, s'ha atrevit a posar-los en qüestió. Sembla que els corbs foren regalats pel comte de Dunraven al final del segle XIX i fins atribueix la comparació amb la monarquia a una llegenda d'època victoriana que tingué fortuna. Com hom veu, si trontolla el mite dels corbs, serà senyal que també trontolla la institució monàrquica fins i tot en el moment més estable d'Europa? El temps ho dirà.

David Garrido

Convocatòria

XVI Nit de Sant Jordi

30 d'abril 2005 • Església dels Dominicans • Perpinyà

RAMON JUNCOSA

Premi de narrativa, dotat per la Generalitat amb 3000 €

Podran postular a aquest premi obres de narrativa per adults. L'extensió de les obres presentades serà de 120 a 150 pàgines.

JOVES ESCRITORS

Narrativa, dotat pel Consell General amb 500 € destinats als participants de primària, 500 € destinats als participants de col·legi i 500 € destinats als participants de liceu

Narració de tema lliure per als liceus, l'extensió de les obres serà de 8 a 10 pàgines. Sobre un tema de la campanya de lectura "Tirant lo Blanc a l'escola", per a les primàries i als col·legis, amb una extensió de 3 a 5 pàgines i de 6 a 8 pàgines respectivament. Cada premi de 500 € es repartirà de la manera següent:

200 € per a l'alumne i 300 € per a l'establiment escolar.

FRANCESC CATALÀ

Poesia, dotat per Òmnium Cultural amb 900 €

Podran postular a aquest premi exclusivament obres de poesia de tema lliure. L'extensió del conjunt de l'obra no haurà de ser inferior a 5 pàgines ni d'excedir les 8.

NARRACIÓ PER A INFANTS

Contes per a infants, dotat pel CeDACC de l'Ajuntament de Perpinyà amb 750 €

Premi destinat a recompensar una narració de tema lliure amb o sense il·lustracions per servir de lectura a infants i joves de 6 a 12 anys d'edat. L'extensió màxima de les obres presentades no haurà d'excedir 6 pàgines.

CeDACC

REPORTATGE

Periodisme de premsa, dotat pel setmanari El Temps amb 400 €

L'obra premiada serà publicada al setmanari "El Temps". Podran postular a aquest premi exclusivament reportatges escrits sobre temes tractant de Catalunya Nord. L'extensió màxima de les obres presentades no haurà de ser inferior a 3 pàgines ni d'excedir les 5.

Bases de la Convocatòria

- 1 Les obres que aspiren a aquests premis hauran de ser inèdites i redactades en llengua catalana.
- 2 Els originals hauran de ser presentats en tres còpies, amb talls de mida A4, mecanografiats en una sola cara amb doble espai.
- 3 Totes les obres hauran de ser presentades sense cap firma. Les referències que permetin d'identificar l'autor (nom, cognom, adreça i telèfon), hauran d'anar separades però adjuntes a l'obra, dins d'un sobre tancat que farà esment, en la part exterior, únicament del títol de l'obra i el premi al qual es participa.
- 4 Les obres hauran d'arribar imperativament abans del 30 de març 2005 a Òmnium Cultural Catalunya Nord, 12 carrer Jean Jaurès 66670 BAGES.
- 5 L'adjudicació dels premis es farà en el transcurs del sopar que tindrà lloc el dissabte 30 d'abril 2005 a Perpinyà.
- 6 La presentació dels originals pressuposa, per part dels concursants, l'acceptació de les presents condicions generals, així com de les bases referents a cada premi.
- 7 Els premis no podran ser repartits entre dos o més concursants.
- 8 L'obra guanyadora del premi Catalunya Nord, Ramon Juncosa, serà editada per El Trabucaire i distribuïda a tot Catalunya.
- 9 L'obra guanyadora del premi Reportatge serà publicada al setmanari El Temps.
- 10 La resta d'obres premiades seran publicades per Òmnium Cultural Catalunya Nord, en el termini d'un any a partir de la data de la concessió del premi.
- 11 Els drets d'autor són propietat d'ÒCCN.
- 12 El nom dels jurats es donarà a conèixer oportunament.
- 13 Les decisions dels jurats són inapel·lables.
- 14 ÒCCN es reserva el dret de modificar, per causa de força major, aquesta convocatòria.
- 15 ÒCCN no tornarà les còpies de les obres no premiades.

Organitzat per:

ÒMNIMUM CULTURAL CATALUNYA NORD, PERPINYÀ